

Ministerie van LNV
T.a.v. de Minister
Mw. Van der Wal-Zeggelink

Postbus 20401
2500 EK 's-Gravenhage

Datum 8 juni 2022
Betreft internetconsultatie Rnb – wildlijst – b1

Geachte mevrouw van der Wal-Zeggelink,

Hierbij stuur ik u mijn reactie op de internetconsultatie betreffende de plaatsing van wildlijst.
In deze reactie zet ik een aantal punten uiteen waaruit blijkt dat het voornemen om de jacht op het haas en het konijn te beperken is gebaseerd op drijfzand en aannamen.

Op de volgende pagina's ga ik hier dieper op in.

Tevens draag ik enkele noodzakelijke stappen aan waarmee wij allemaal de gewenste doelstellingen kunnen bereiken:

Een prachtige gevarieerde cultuur-natuur met een goede en gebalanceerde wildstand; waar we met zijn allen op meerdere manieren van kunnen genieten.

Hoogachtend,
Bas de Groot

Intrinsieke motivatie

Jagers hebben verschillende beweegredenen om te jagen. We delen allemaal een liefde voor de natuur. Zowel in het veld als op het bord. Dat lijkt wellicht paradoxaal maar dat is het zeker niet. We begrijpen en voelen dat wij een deel van die natuur zijn. En gezien onze invloed daarop: rentmeesters.

Inherent is geen enkele jager gebaat bij een leeg veld; dan zijn we uitgejaagd...

Integendeel: we willen de dieren zien. Zien spelen, zien leven. Daarbij mogen we graag, passend, oogsten waar dat kan. Dus zonder een populatie in gevaar te brengen.

We realiseren ons dat er kwetsbare soorten zijn die we moeten beschermen. Bijvoorbeeld door er niet of minder op te jagen; wildakkers aan te leggen en predatoren populaties klein te houden (klein, niet weg!).

Zo ook het haas en het konijn. Wanneer er daadwerkelijk een te kleine populatie is, staan wij vooraan om de jacht op deze soorten in te perken inclusief het nemen van andere maatregelen om deze soorten te versterken.

Zoals gezegd: we hebben geen enkel baat bij een leeg veld!

In de praktijk betekent dit nu al dat hazen gespaard blijven. In de meeste velden worden de hazenjacht beperkt tot één of enkele keren per jaar en worden hazen zeer beperkt vrijgegeven. Dit is een essentiële factor in de reden dat jacht nauwelijks van invloed is op een afnemende hazenstand.

Hierbij moet opgemerkt worden dat er altijd de 1% is die het voor de rest verpest. Dat doet niets af aan het bovenstaande.

Trends?

Het huidige voornemen is gebaseerd op trendtellingen. Echter aangezien de telwijze gewijzigd is kan er inherent geen sprake zijn van een trend(!).

Om een trend te duiden is een langdurige, eenduidige en doelgerichte telling nodig.

Het feit is dat de oude methode statistisch niet goed bevonden wordt. Echter zolang deze methode stabiel, eenduidig en doelgericht toegepast wordt geeft dat een beter beeld van tellingen.

Cijfers weghalen en vervolgens roepen dat er een neerwaartse trend is, is gemakzuchtig.

De rode lijst & belangenverstremgeling

Binnen de jacht is er weinig plek voor ideologie. Immers de natuur drukt ons elke keer weer met de neus op de feiten.

Tegelijkertijd zijn er ideologen in dit land die maar wat graag willen dat de jacht stopt. Zo ook bij de zoogdierenvereniging welke verantwoordelijk is voor het op de rode lijst plaatsen van het haas en het konijn.

Dit is eenvoudig aantoonbaar via publieke social media.

Dat wekt op het minst de schijn van belangenverstremgeling, en maakt het zelfs zeer waarschijnlijk. Zeker gezien de gang van zaken rond het plaatsen van deze soorten op de rode lijst.

Lies, damn lies & statistics

Ondanks beweringen van de zoogdierveniging dat ze wel degelijk cijfers van de jagers meegenomen hebben gaat het hierbij om de afschotcijfers. De telcijfers hebben ze weggehaald.

Waren ze hier integer mee omgegaan dan hadden ze vroegtijdig contact opgenomen met de jagers en meerjarig de nieuwe methodiek geïntroduceerd. Dan had de oude methode over kunnen gaan in de nieuwe en een goed beeld gegeven van daadwerkelijke trends. Wij staan hier zeker voor open.

Nu lijkt het erop dat de zoogdierveniging heeft gegoocheld met getallen om haar ideologie door te drijven. Zonder oog voor de feiten, zonder oog voor de natuur.

Tellingen

Ik neem aan dat de nieuwe manier van tellen wetenschappelijk/statistisch beter is dan de oude manier van zoals tot nu toe gebruikt bij de wildbeheereenheden (WBE's). Dat is echter maar één factor in de 'berekening'.

Om goed te tellen zijn een aantal dingen noodzakelijk:

1. De methode moet wetenschappelijk correct zijn;
2. Er moet rekening gehouden worden met het cyclische gedrag van het soort (gedurende het seizoen, en gedurende de dag);
3. Er moet rekening gehouden worden met de habitat van het soort;
4. Er moet rekening gehouden worden met veranderingen in de omgeving zoals recreatiedruk
5. De tellingen moeten gericht zijn op het soort c.q. soorten;
6. De tellers moeten goed getraind zijn;
7. Er moet rekening gehouden worden met boven- en ondertellingen.

Wetenschappelijk correcte telmethoden

Ik neem van het CBS aan dat de nieuwe methode beter is dan de oude.

Wel verwacht ik dat deze niet 'zo maar ineens' vervangen wordt. Maar dat beide telmethoden een paar jaar naast elkaar gelegd worden om inzicht te krijgen in de verhoudingen en werking.

Op die manier kun je veel beter inschatten wat de langdurige trend is.

Aanspreken van hazen en konijnen

Het herkennen van diersoorten noemen we 'aanspreken'. De meeste mensen kunnen geen haas van een konijn onderscheiden.

Om ze goed te herkennen moet je niet alleen weten hoe ze eruitzien, maar ook hoe ze zich gedragen. Wanneer ze zichtbaar zijn. Waar ze zichtbaar kunnen zijn en ga zo maar door.

Dit is niet altijd even makkelijk en vraagt training. Training die jagers door hun ervaring hebben opgebouwd.

Zo was ik eens op een kleiduiven-schietbaan waar ik een niet-jager wees op de hazen die op een 150 meter afstand in het veld rondhuppelden. Het duurde vijf minuten voordat hij ze eindelijk zag. En ja, we hebben het hier over een jonge man met goede ogen.

Ik zie veel meer wild dan een niet-jager; jagers met meer ervaring zien weer veel meer wild dan ik.

Een vogelspotter ziet minder dan ik, net als dat ik minder goed vogels zie dan een vogelspotter.

Kortom, de teller moet goed getraind zijn en doelgericht naar het soort op zoek.

Boven- en ondertellingen

Eén van de argumenten tegen de oude telmethode is het risico op overtellingen. Wellicht zouden we te veel hazen/konijnen tellen. Dat is in de praktijk echter niet waarschijnlijk.

Op verschillende vliegvelden in binnen- en buitenland (o.a. Duitsland & Zwitserland) zijn het aantal reeën teruggebracht naar nul. Elke keer bleek dat het werkelijke aantal de tellingen ver overtrof. Van minimaal 150% tot soms wel 300% van de tellingen!

Het gedrag van een soort is hierop sterk van invloed.

Ook de recente telling van de jagersvereniging met gebruik van nachtzichtapparatuur bevestigt dit beeld.

Gedrag van het soort

Zoals gesteld heeft wild rust, dekking en voedsel nodig.

Waar en wanneer ze zichtbaar zijn verschilt per dag en per seizoen (denk hierbij niet alleen aan de jaarlijkse seizoenen maar ook aan de rammel- en zoogtijd).

Net als reeën zijn hazen schemer- & nachtactieve dieren. Wil je ze tellen dan moet je in de schemer en 's nachts tellen. Met de huidige technologische middelen is dat eindelijk goed mogelijk.

Zoals bekend zijn in de afgelopen corona-jaren veel mensen de natuur in gegaan. Hierdoor is sinds 2020 onevenredig veel reactiedruk op het wild ontstaan. Ik heb dit mogen ervaren op de Veluwe en in het eigen veld. Waar veel mensen van de paden afgingen, verboden toegangsbodjes negeerden en rotzooi achterlieten.

Met als gevolg dat het wild zich minder laat zien. Het trekt zich terug naar rustigere gebieden en tijden! Ze worden dus minder dagactief en juist meer schemer- en nachtactief. We hebben dit getest met nachtzicht in ons veld en tellen 's nachts veel meer hazen en reeën dan overdag.

Hazen tellen door vogelspotters

Met alle respect voor vogelspotters zijn zij niet de aangewezen personen. Ondanks dat ze zeker in de toekomst wel degelijk een goede bijdrage kunnen leveren.

Zoals u kunt zien in bron 4 worden de meeste vogeltellingen overdag gedaan. Dat past dus niet bij het gedrag van de betreffende soorten.

Daarbij is er tot nu toe alleen sprake geweest van 'bijvangst' aangezien, het tellen van hazen en konijnen was optioneel.

Mede daarbij kun je niet goed hazen tellen als je er niet op gericht bent. Het is niet je doel, dus je laat het makkelijker schieten.

Het aanspreken van het haas en het konijn is niet makkelijk voor een onervaren persoon.

Wel denk ik dat vogelspotters een goede bijdrage kunnen leveren in de toekomst. Door bijvoorbeeld samen te tellen. Dat beperkt ook mogelijke belangenverstrengelingen aan onze kant.

Nepoplossingen & pyrrusoverwinningen

Het feit dat de impactanalyse van de geplande inperking NA de inperking wordt uitgevoerd geeft al aan dat er geen goede keuze gemaakt kan worden. Echter, uit het door u opgestarte onderzoek blijkt dat jacht een beperkte invloed heeft op de hazen- & konijnenstand.

Met andere woorden: het heeft dus geen grote invloed op de populatietrend van deze soorten.

De jacht inperken is dan ook een nepoplossing. Wellicht gestoeld op de gedachte: 'niets doen, is geen optie; we moeten "iets" doen'.

Een nepoplossing geeft wellicht het gevoel dat er verbetering komt. Maar we hebben niets aan een gevoel. We willen allemaal dat de stand verbeterd (ongeachte de huidige stand c.q. trend).

Nepoplossingen leiden tot pyrrusoverwinningen.

Daadwerkelijke oplossingen

Zoals gesteld willen we allemaal genieten van een mooie wildstand. Om te zien en te eten.

Goede tellingen

Omdat we met onze cultuur en schier grote aantallen mensen veel invloed hebben op de Nederlandse cultuur-natuur zijn goede tellingen belangrijk.

Zoals beschreven moet dit uitgevoerd worden met een grondige wetenschappelijke manier, passend bij het diersoort en door vaardige mensen.

Aangezien er voorlopig geen inperking van de menselijke verspreiding te verwachten is moeten deze tellingen afgezet worden tegen het aantal beschikbare hectaren habitat. Waarbij ook de totale habitat-oppervlakte in de gaten gehouden wordt.

Predatorenbeheer

Net als voor het haas dragen we ook verantwoordelijkheid voor predatoren. Gezien het grote aantal predatoren en veelal beperkte mogelijkheden deze kort te houden moeten hier meer effectieve mogelijkheden voor komen.

Dat wil niet zeggen dat alle predatoren weg moeten. In tegendeel. Maar het ongebreideld laten uitdijen van de cultuurvolger-populaties is onwenselijk. Ook hier geldt: een overpopulatie moet bejaagd worden, een onderpopulatie beschermt. Met inachtneming van de volledige biotoop in een gebied.

Vergroten van de habitat

Het wild heeft rust, voedsel en dekking nodig. Hier zijn een aantal opties voor:

1. Het aanleggen van braakleggingen, met een fatsoenlijke compensatie voor de grondeigenaar/-gebruiker
2. Inperken van recreatiedruk
3. Wildvriendelijk maken van zonnepaneelweiden.
4. Inperken van de populatie mensen en daarmee samenhangend het inperken van bebouwing.
(We weten allemaal dat dit punt niet gaat gebeuren.)

Bronnen

Doelstellingen overheid m.b.t. wildstand

1. <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=b27a0c54-4f8a-4c5d-bc0b-395780aace8a&title=Reactie%20op%20de%20uitvoering%20van%20de%20motie%20van%20de%20leden%20Wassenberg%20en%20Futselaar%20over%20haas%20en%20konijn%20schrappen%20van%20de%20lijst%20van%20vrij%20bejaagbare%20soorten%20%28Kamerstuk%2035616-9%29.docx>
2. <https://www.internetconsultatie.nl/wildlijst/document/8968>
3. <https://www.internetconsultatie.nl/wildlijst/document/8969>

Tellingen

Vogeltellingen

4. <https://www.sovon.nl/nl/vogelstellen>

Hazentellingen

5. <https://www.jagersvereniging.nl/jagen/ecologie/onderzoek-verschil-dag-en-nachtzichttellingen/>
6. <https://www.jagersvereniging.nl/content/uploads/2022/03/Onderzoek-analyse-dag-en-nacht-Waardenburg.pdf>

Hazenstand

7. <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=6dedf809-a559-403e-a67e-c92c344a4268&title=Onderzoeksrapport%20Wageningen%20University%20staat%20instandhouding%20haas%20en%20konijn.pdf>
8. <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=29e42cff-51bf-4243-8f10-1a73d7ba86f0&title=Onderzoeksrapport%20Sovon%20instandhouding%20vogelsoorten%20wildlijst.pdf>

Recreatiedruk

9. https://openresearch.amsterdam/image/2021/3/22/nlg_23_11_2020_quick_scan_bezoekersdrukte_in_recreatie_en_natuurgebieden_in_nh.pdf
10. <https://www.natuurmonumenten.nl/nieuws/massaal-op-zoek-naar-natuur-tijdens-coronacrisis>